

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 111.

Ljubljana, sobota 16. maja 1936.

Leto II.

Sovrašstvo zbuja prepire, a ljubezen prikriva vse pregreške.
Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Sobota, 16. maja 1936. Katoličani: Janez Nep. Pravoslavni: 3. maja 1936. Timotej.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Sobota: Mr. Sušnik, Marijin trg; Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta; Mr. Bohinec, Rimska cesta.

Vreme

Jugoslavija. Prevladuje oblačno v sredini države, a jasno v ostalih predelih države. Dež v severni polovici. Temperatura je padla. Kalinovik 8C, Jaša Tomič 30 C.

Napoved za danes. Pretežno jasno, le delna oblačnost, mogoče celo nevihte. Sonce vzhaja ob 4.09 zahaja ob 19.00.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, do časa do časa sonce. Temperatura se ne bo dosti spremenila.

Kino

Sloga: Na lepi modri Donavi.
Matica: Pesem gauča.
Union: Hotel Savoy 217.
Šiška: Kaj žene ljubijo.
Ideal: Viktorija.
Kino Ptuj: Nemogoča žena.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Sobota 16. maja: Gozd. Red A.
Nedelja 17. maja: Tuje dete. Izven.
Cene od 10 Din navzdol

OPERA

Začetek ob 20. uri
Sobota 16. maja: Othello. Red C.
Nedelja 17. maja: Lucia di Lammermoor. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Borza

Ljubljana, 12. maja		
Današnja	povprečna	vrednost
	tujega denarja	
		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.79
1 nemška marka		17.68
1 belga		7.47
1 šv. frank		14.29
1 angl. funt		218.40
1 am. dolar		48.88
1 fr. frank		2.91
1 Kš.		1.88
V privatnem kliringu		
1 avstr. šiling		9.20
1 nemška marka		12.85
1 angl. funt		250.00

Otroški sejm na verandi restavracije »Zvezde« Vas pričakuje v nedeljo 17. t. m. v prav obilnem številu. Razstava bo zelo zanimiva in eden prvih poskusov v Ljubljani, pokazati širšemu občinstvu izdelke naših malih v starosti do 14 let. Nihče naj ne zamudi izredne prilike! Vstopnina Din 6.— za odrasle, Din 3.— za otroke. 50 izžrebanih obiskovalcev bo prejelo praktična darila.

Pustolovec mednarodnega kalibra — Zlato mesto — Nebeška sreča — Vprašanje zavarovalnic — Zamrznjene vloge — hud udarec — Govorim v imenu 14.000 delavcev — 3 milijone dum-dum krogel — Cerkve gore

Mussolini grozi Evropi

**zaradi gospodarskih in vojaških sankcij
Vse kaže, da hoče miru s Francozi**

Pariz, 15. maja. r. »Matin« piše o intervjuju svojega dopisnika v Rimu z Mussolinijem. Mussolini je izjavil:

»Nihče na svetu ne sme dvomiti, da Italija ne želi miru. Ta mir je potreben, da more dokončati začeto delo. Jaz hočem delati za mir, ali ako nam bo kdo hotel sadove naše zmage odvzeti, ki je plačana s tolikimi žrtvami, ta mora računati z vsem našim odporom.

Tudi s sankcijami nisem zadovoljen, četudi me ne vznemirjajo več. Sankcije so pravzaprav največ pripomogle k temu, da je italijanski narod vstal in tako so nam posredno omogočile popolno zmago in proglasitev cesarstva. Danes je Abesinija za vedno, popolnoma in končno italijanska.

Nato je Mussolini povedal, kaj vse je doslej naredil v Vzhodni Afriki.

Dejal je: »Ali je mogoče, da me francoski narod, ki je inteligen ten in intuitiven, ne more razumeti? Jutri bodo prišli na oblast v Franciji ljudje, ki so za sebe namreč in ob vsaki priliki dejali, da delajo za mir. Ne dvomim, da ne bodo tega dokazali, temveč upam, da bodo delali na tem, da ne bo prišlo do razdora med nami. Imam zaupanje v njih«.

Dopisnik ga je pobaral radi nekih njegovih izjav, ki jih je izrekel lani v septembru namreč, da bi »vojaške sankcije izzvale takšno opasnost, da bi se lahko zgodilo, da se zemljepisna oblika karte lahko znatno spremenik in če še danes stoji na tem stališču. Pa je rekel Mussolini: »Tudi danes ponavljam to kar sem takrat rekel o vojaških sankcijah. Dodajem še to, da isto velja tudi za poostrenje gospodarskih sankcij. Napišite te moje besede in jih čim večkrat ponavljajte. Potrebno je, da ve zanje vsa Evropa.

Arabci hočejo svoje cesarstvo Bolj kritičen položaj v Palestini

London, 15. maja. Dopisnik lista »Manchester Guardian« v Kairu je objavil članek, v katerem prav podrobno popisuje, kako postaja stvarnost sen Arabcev, ki zahteva svoje cesarstvo.

V zadnjem času je zelo napredovala panarabska propaganda, ki hoče osnovati veliko federativno arabsko carstvo. V začetku bi to carstvo, ki bi mu stal na čelu kralj Vahabita Ibn Saud, obsegalo kraljestvo Hedžasa in Nedža, Irak, Sirijo, Transjordanijo, Jemen in Palestino. Kasneje bi zveza stopila v posebno državno zvezo z Egiptom. Težnja panarabskih nacionalistov pa je tudi, da priključijo temu imperiju tudi arabske dežele v Afriki, ki so zdaj pod francosko in italijansko oblastjo, to so Libija, Tunis Alžir in Maroko.

Jeruzalem, 15. maja. z. Arabci so sklenili, da ne bodo izvrševali svojih meščanskih dolžnosti ter sedaj nočejo več plačevati davkov.

Danes so se Arabci zopet razburili. Nekje so namreč našli truplo nekega ubitega Arabca. To je dalo povod za demonstracije proti Židom. Povorka, ki je krenila na to po mestnih ulicah, je angleška policija v kratkem času razpršila. Angleške policijske patrulje korakajo po mestu v šlemih. Večji del Židov se je preselil iz starega mesta v novi del mesta.

Selitev so nadzorovali policijski oddelki.

Jeruzalem, 15. maja. z. Situacija se je poslabšala. Policiji na pomoč so priskočile še vojaške čete. V starem delu mesta in v nekaterih delih novega mesta je proglašeno obsedno stanje. Britanski vrhovni komisar za Palestino je poklical glavni arabski odbor na sestanek, na katerem je komisar predložil svoje pogoje glede naseljevanja Židov v Palestini. Arabski glavni odbor je te pogoje pro učeval 5 ur nakar jih je odklonil. Komisar je nato izjavil, da bo vsak poskus neredov udušil z oboroženo silo in z vsemi sredstvi.

Tajinstven sestanek s Hitlerjem

Berlin, 15. maja. 1. Sestanek med Hitlerjem in sir Ericom Philipsonom je bil posvečen nekemu obisku ene izmed angleških visokih osebnosti Berlinu. Domneva se, da bo obiskal Berlin lord Halifax. Po nekih informacijah pa sta govorila tudi glede odgovora nemške vlade na angleška vprašanja pa tudi glede nekih gospodarskih in kolonialnih problemih. Nemški uradni krogi še molče. Izjavljajo te, da bo nemška vlada v kratkem odgovorila na angleška vprašanja.

Francoski maršal d'Esperay, ki se te dni mudi v Jugoslaviji, je hkratu častni vojvoda naše vojske.

Glas je ljudski glas

Pomilostitve v Bolgariji

Sofija, 15. maja. f. Kralj Boris je pomilostil bivšega notranjega ministra polkovnika Krum Koleva in generalštabnega polkovnika Kalenderova, ki sta bila obsojena na smrt na vešalih, na doživetno ječo. Poleg teh dveh je kralj pomilostil tudi še 48 drugih obsojencev, ki so bili obsojeni potom civilnih ali pa vojaških sodišč.

Neguš se je preselil

Jeruzalem, 15. maja. z. Danes se je abesinski cesar Haile Selassije s svojo družino preselil iz hotela »King David« v vilo znanelega advokata Nasis Ab Carius bega, ki je za časa lorda Circenera bil minister pravde v Sudanu. Neguš je vzel vilo v najem za tri mesece. Kam misli iti neguš po preteku teh treh mesecev, ni znano.

Dnevna kronika

— Kolo jugoslovanskih sester sporoča, da se akademija v proslavo maternskega dne ponovi v soboto 16. t. m. ob 17. po zelo znižanih cenah v gledališki dvorani Sentjakobčanov v Mestnem domu. Prireditelj bo v prid ubogim materam in sirotam. — Rezervirajte si vstopnice, ki se dobe v Matični knjižarni in 16. t. m. od 16. do 17. pri blagajni.

— **Umrli so:** v Ljubljani ga. Frančiška Bartl, vdova po železniškem uradniku; v Stožicah g. Anton Boka, posestnik; v Trnjam pri Gomilskem ga. Ana Korun, posestnica; v Slivnici pri Celju ga. Josipina Selič roj. Zidanšek, posestnica; v Skočjanu pri Turjaku ga. Lenčka Šmucova, posestnica N. v m. p. Preostali naše sožalje.

— **Poročila sta se** v Banja Luki konceptni uradnik g. Joško Suhač, doma iz Prekije in gospodična Erna Gilmig, uradnica na finančni direkciji. Čestitamo.

— **Imenovanje.** Minister za promet je odobril, da posluje pri oddelku za gradnjo železnice kot izvedenec g. ing. Klodič Maks, bivši direktor državnih železnic. V glavnem mu je poverjeno nadzorstvo nad gradnjami železnice v Sloveniji, to je za progo St. Janž-Sevnica. Poleg omenjene gradnje, pa tudi pri trasiranju proge Črnomelj-Vrbovsko, ki se bo v kratkem začelo. Ing. Klodič po potrebi posluje v Ljubljanski direkciji državnih železnic.

— **Ljubljano podiramo.** Posestniki hiš ob Dunajski cesti so odpovedali strankam stanovanja, ker bodo začeli rušiti stare hiše v smeri Nebotičnik-kavarna Evropa. Odpoved velja za 1. avgust. Torej bodo navsezadnje menda res začeli zidati nove stavbe na tem prostoru.

— **Počitniške kolonije** mestne občine Ljubljanske. Mestna občina bo letos organizirala počitniške kolonije v mesecu juliju in avgustu. Prošnje za sprejem je vlagati osebno do 20. maja 1936 v socialno političnem uradu Mladinski oddelk, soba št. 43. Mestni dom, II. nadstropje. Na prošnje vlozene kasneje se ne bo moglo ozirati. V poštah pridejo šoloobvezni otroci do 14. leta starosti, pristojni v Ljubljano. V prošnjah je navesti rojstne podatke otrok, katero šolo in razred obiskujejo, ime, poklic in dohodek staršev, njih pristojnost, stanovanje in koliko je še nepreskrbljenih otrok v rodbini. Vsak naj tudi izjavi, koliko je po možnosti pripravljen prispevati, če bo otrok sprejet v kolonijo. Kdor dobi za otroke posebno rodbinsko doklado, bo moral doklado celotno prispevati. Pri sestavi prošnje se je točno držati teh navodil, ker bi morali drugače prošnje zavrniti.

— **Uprava Hubadove župe** JPS vabi vsa pevka društva, da se udeležijo koncerta zagrebškega akademskega zbora »Mladost-Balkan« v petek ob 20. uri v veliki dvorani Uniona. Uprava.

— **Odobrena je polovična vožnja** po naših železnicah udeležencem kongresa Jugoslov. fiziološkega društva in Protituberkulozne Lige, ki bo v Sarajevu od 31. maja do 2. junija. Popust velja od 27. maja do 6. junija. Nadalje je odobreno 50% znižanje vožne cene po naših železnicah delegatom poedinih odvetniških zborov v državi, ki se bodo udeležili skupščine v Sarajevu 31. V. in 1. VI. Povlastica velja od 28. V. do 4. VI. 1936.

Obramba svobode, miru in gospodarstva

Tri točke francoske Narodne fronte

Ljubljana, 15. maja.

Kakor poročajo listi, se Leon Blum, vodja francoskih socialistov, pripravlja za prevzem francoske vlade. Posvetuje se na levo in desno in ne brez uspeha. Po vesteh agencije Reuter se je Herriotova stranka radikalnih socialistov odločila za sodelovanje v Blumovi vladi. V političnih krogih trde, da Blum pri sestavi vlade ne bo imel posebnih težkoč. V glavnem se je pogovoril že z vsemi strankami in osebnostmi, ki bodo pri sestavi vlade prišle v poštev. Težje bo pa Blum sestavil deklaracijo vlade, v kateri bo moral pristati na kompromise z radikali glede programa bodoče vlade v notranji in zunanji politiki. Blum bo skušal brez dvoma uveljaviti v tem programu vsaj glavne točke programa svoje socialistične stranke. Naše čitatelje bo brez dvoma zanimalo, kakšen je program Blumove socialistične stranke in s tem tudi program francoske narodne fronte, ki bo v Franciji v juniju zavladovala.

Obramba svobode

Prva točka programa narodne fronte se tiče obrambe svobode. Ta točka programa, ki je predvsem notranje političnega značaja, zahteva: splošno politično amnestijo, razorožitev in razpust fašističnih lig, strog kazenski pregon za nasovalce umorov in za kršitelje državne varnosti, ozdravitev javnega življenja in boj proti korupciji z zakonom, ki prepoveduje poslancem gotova mesta in funkcije v javnem življenju.

Svoboda tiska

Odpravijo naj se zakoni, ki omenjujejo svobodo tiska. Onemogoči naj se zloraba tiska, klevete in izsiljevanja. Časopisi naj bodo primorani položiti račun pred javnostjo o vseh virih, od katerih žive. Reforma tiska naj razpusti vse zasebne monopole na reklamo, odstrani vse finančno reklamo in prepredi ustanavljanje časopisnih trustov.

Francoski radio mora vpoštovati vse politične in socialne organizacije in jim dovoliti sodelovanje. Zahteva se tudi jamstvo koalicijske svobode za vsakogar. Zagotovi naj se pravica ženskar za udeleževanje na vsem delavnem področju.

Za šolstvo so potrebni zadostni krediti, pa tudi reforme. Šolo-

obveznost naj se podaljša do 14. leta. Na srednjo šolo naj pridejo samo najboljši učenci. Dijakom in učiteljem je zagotovljena svoboda vesti z nevtralnostjo šol in vzdrževanjem laičnega značaja šolstva.

Obramba miru

Druga točka programa obsega takozvano obrambo miru. Ljudstvo, zlasti pa delavstvo, naj sodeluje pri vzdrževanju miru, in sicer z mednarodnim sodelovanjem v okviru Društva narodov, za kolektivno varnost, za avtomatsko in solidarno uvedbo sankcij v primeru napada.

Ta točka obsega nadalje zahtevo po splošni razorožitvi, podžavljenje vojne industrije in odstranitev zasebne trgovine z orožjem. Države, ki niso članice DN, naj se povabijo na sodelovanje v Ženevi, ne da bi s tem trpela kolektivna varnost in mir. Skleniti je treba pogodbe po vzorcu francosko-sovjetskega pakta, in to posebno v Vzhodni in Srednji Evropi.

Gospodarska obnova

Tretja točka obsega gospodarske reforme narodne fronte. Dvig ne naj se kupna moč naroda, za brezposelne naj se ustanovi poseben narodni fond. Delavni čas je treba skrajšati. Začeti je treba z velikimi javnimi deli v mestu in na deželi. Prioriteti je treba vrednost kmetskim pridelkom in začeti boj s spekulanti in navijalci cen, da se s tem odstrani velika razlika med prodajo na debelo in na drobno.

Ta točka zahteva nadalje: odstranitev spekulacijskih dobičkov pri producentih in konzumentih, ustanovitev državnega zavoda za žito, podpiranje poljedelskih zadrug, razrešitev kmečkih kreditov, znižanje najemnin, ureditev kmečkih dolgov.

Ta točka programa zahteva tudi nov zakon o bankah in akcijskih družbah, ki morajo javno položiti svoje račune. Vpokojeni državni uradniki ne smejo postati člani ali upravni svetniki delniških družb, francoska banka, ki je danes privatna banka, naj postane državna banka.

Mere proti kapitalu

Revidirati je treba posle in dobičke, ki potekajo iz vojnih dobav in to v zvezi s podržavlje-

njem vojne industrije, štediti je treba v civilni in vojaški upravi, demokratizirati davčni sistem in si priskrbeti finančna sredstva z merami proti velekapitalu. Potrebna je nova davčna odmera za dohodke nad 75.000 frankov letno. Reorganizirati je treba zakon o dednem pravu in obdavčenje podedovanega premoženja in mo nopolov, najstrožje mere naj se izdajo proti utajitvam premoženja, izvoz kapitala iz države je treba kontrolirati in najstrožje kaznovati kapitaliste, ki izvažajo svoj kapital v inozemstvo, tega je treba zapleniti.

To so torej tri glavne točke socialističnega programa francoske narodne fronte, ki so znane v Franciji pod imenom: Obramba svobode, obramba miru in gospodarska obnova. Brez dvoma pa francoski socialisti s tem celotnim programom ne bodo mogli prevzeti nove vlade, temveč bodo morali pristati na kompromise na levo in desno.

Še gore cerkve

Valencija, 15. maja. tg. Ekstremni elementi so v vasi Carcagente zažgali dve cerkvi in samostan. Policija je krivce aretirala in vzpostavila red.

3 milijone dum-dum krogel

Rim, 15. maja. i. Italijanski državni tajnik Suvich ima baje v rokah nesporen dokaz, s katerim hoče dokazati, da je Velika Britanija dobavila Abesiniji 3 milijone dum-dum krogel. Baje bo s tem dokazom italijanske vlada pričela z veliko propagando proti angleški »miroljubnosti«.

Pečina je pobila celo družino

Madrid, 15. maja. d. V vasi Leodi v Asturiji se je zrušila neka pečina, pod katero je prebivala neka ciganska družina. Ubitih je radi tega 7 članov družine, dočim sta dve težje ranjena.

Starhemberg je odpotoval

Dunaj, 15. maja. u. Kneza Starhemberga, ki je odpotoval v Rim, da potoži Mussoliniju svoje gorje, je spremilo na dunajski kolodvor okoli 1000 njegovih pristašev hajmverovcev, ki so se poslovili od svojega vodje z burnim vzklkanjem.

Za poostreitev sankcij

London, 15. maja. n. Delavska stranka zahteva v svoji resoluciji takojšnje poostrenje obstoječih sankcij, spoštovanje mednarodnih obvez in ojačanje DN. Je pa proti sistemu nasilnih sankcij, proti tajnim vojaškim sporazumom in proti politiki »izolacije«.

Waldenegg gre v Rim

Dunaj, 15. maja. tg. Iz dobro informiranih krogov se čuje, da bo dosedanji zunanji minister Berger Waldenegg postavljen za avstrijskega poslanika v Rimu, a dosedanji opolnomočen avstrijski minister v Rimu Volkrüber pa bo premeščen v Pariz.

Smeh, zabava in dunajski humor!

PREMIERA vesele operete »Frühlingsstimmen«. — ADELE KERN
znamenita dunajska koloraturna pevka.

Na lepi plavi Donavi

Szöke Szakall, Uršula Grabley, H. Thimig, Oskar Karlweiss.
Kot dopolnilo: Najznamenitejši moške sveta in nov Ufa tehnik!
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

KINO SLOGA Telef. 2730

V času narcis

Planine vabijo

Bohinj, 15. maja
Narcisno polje ob poti na Golico sega že nad Sv. Križ in vabi majniške izletnike. Spodnja kočna na Golici je pripravna za večdnevno bivanje v osrčju spomladanske flore. Pot v dolino Vrat mimo bučnega slapa Peričnika vodi do Aljažvega doma, ki nudi izletnikom edinstven nedeljski oddih tik pod orjaškimi stenami Triglava. Spomlad ob Bohinjskem jezeru razkazuje posetnikom Zlatoroga in sv. Janeza ves čar probujajoče se narave; ravno sedaj, ko še ni preveč tujcev, je bivanje tod za ljubljance najprijetnejše. S temno modrim enojanom in belim krokusom je gosto nastlana Velika Planina.

Skozi mlado zelenje vodi pot s koč na Veliki Planini preko doline Dol v Kamniško Bistrico, kjer najde planinec vedno prijetno družbo številnih pešcev, ki hodijo po novi pre-

poti na desnem bregu Bistrice. Kravavec je očarljiv tudi v spomladanskem odelu. Roblekov dom na Begunjski je do 1. junija oskrbovan ob sobotah in nedeljah.

V nedeljo bodo že vozili izletniški vlaki ter bo poset spomladanske narave mogoč ob nizkih prevoznih cenah. Lubnik, krasna razgledna točka na planine Gorenjske, je prijeten nedeljski izlet. Koča na Kremžarjevem vrhu, najmikavnejše razgledišče zapadnega Pohorja je letos preurejena; dohod iz Slovenjgradca 2 uri. Iz Prevalj ali Slovenjgradca vodi prijetna pot v planinski dom na Plešivcu, kjer je krasen razgled na Pohorje, Peco in Savinjske Alpe. Komur ni »sreče dar bila klobuta«, naj ne zamudi prilike in naj se gre razvedrit v objem naših prelepih planin.

— Izleti planincev vzdolž Jadranske obale se prične 31. maja t. l. in

PROŠEK

desetletni, najboljše vrste, dobite pri stari vinski trdnici

PERO KOLIČ — DUBROVNIK

OSNOVANI LETA 1877

kakor tudi vse ostale vrste namiznih in desertnih vin.

SKLADIŠČA: Beograd — Zagreb — Praha. CENE SOLIDNE.

Na zahtevo brezplačni vzorci.

trajajo do septembra. Izhodišče je Sušak. Vsak izlet traja 10 dni s parnikom Dubrovačke paroplovne družbe »Pelješec«, ki vozi vzdolž obale v Stari grad, Rogoznico, na otok Biševo, Makarska, Orebić, Dubrovnik, Kotor ter nato mimo Hvara, Preko na Sušak. V krajih, kjer bo parnik pristal, bodo organizirani izleti planincev: tako na Velebit, Biokovo, Sv. Ilija, Orjen, Rumo itd. Podrobne informacije daje pisarna Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4.

komiselnosti dveh uglednih Mariborčank »izposodila« večji svoti denarja, s katerim je lahko poravnala račun v hotelu. Seveda dotični dami, že zaradi svojega ugleda prevare nista prijavili policiji. — Ko so Karascha vprašali v Splitu, čemu je pisal dnevnik o svojih pustolovskih podvigih, je odgovoril, da bo — ko prestane kazni seveda — objavil svoje spomine v knjigi, ki bo nosila naslov »Pustolovščine velikega pustolovca«. Peter Karasch je torej mimo tega še velik šalivec.

Pustolovec mednarodnega kalibra

Pred meseci je obiskal Maribor, aretirali pa so ga v Splitu

Maribor, 15. maja.
Bilo je menda meseca marca v tem letu, ko se je v nekem prvo-razrednem mariborskem hotelu nastanil eleganten tujec. V prijavi no knjigo je zapisal, da je nemški inženjer, ki se mudi na zabavnem potovanju po Evropi. Seveda so bili odličnega gosta v hotelu veselji in so mu posvetili največjo pažnjo. Pa je prišel dan, ko so mu predložili račun. Inženjer se je pričel izgovarjati, da še ni dobil denarja, ki ga bo za njim poslala neka nemška banka. V hotelu so res še počakali nekaj dni, ko pa denarja le ni bilo, so vsi zadevo javili policiji, ki je elegantnega gosta opozorila, da je pri nas taka navada, da se mora račun v redu plačevati. No, pa je inženjer res že naslednji dan gladko plačal račun in se obenem tudi poslovil od Maribor-

ra. Morda bi ta brezpomembna zgodba ne bila zanimiva, da ta inženjer ni bil nihče drugi kot

premeten mednarodni pustolovec

Peter Karasch, ki so ga te dni izsledili in aretirali v Splitu.

Peter Karasch je res pustolovec mednarodnega kalibra, saj za njim poizvedujejo policijske agencije skoraj vseh evropskih držav. Karasch je nemški državljani, ki se klati že nekaj let po Evropi in ki je živel sijajno na račun svojega »holštaplertva«. V tej državi je bil doktor, v drugi pa spet upokojeni višji nemški oficir. Izdajal se je celo za

diplomiranega uradnika

v Jugoslaviji pa za inženjerja, ki se mudi na zabavnem potovanju

po Evropi. Kot pustolovec je žel odlične uspehe, saj je vedno in povsod nastopal elegantno oblečen, a tudi njegovo obnašanje je bilo silno uglajeno. V Splitu pa je zaradi lastne neprevidnosti prišel v roke policiji, ki je razkrinkala njegov »incognito« in ga spravila za zapehe. Zanimivo je, da so pri Karaschu našli mimo drugih pustolovskih »rekvizitov« tudi dnevnik, v katerega je Karasch zapisoval dnevne dogodke. Med drugim je popisal življenje v Zagrebu in Splitu, ni pa pozabil zabeležiti tudi svojega bivanja v Mariboru. Iz dnevnika je razvidno tudi, da je imel pustolovec

največ opravka z ženskami

ki so bile na elegantnega tujca kar nore. Nič drugače ni bilo v Mariboru, kjer si je na račun lah-

Na lepi sinji Donavi

Premiera dunajske operete v Slogi

Ljubljana, 15. maja

Po dolgem času zopet opereta vselega dunajskega humora! Ta film, ki se je imenoval v Avstriji in Nemčiji »Frühlingstimmen«, nas popelje na stari predvojni Dunaj in nam ga pokaže v tedanji zadovoljni, veseli in dobrodušni dobi. »Na lepi, plavi Donavi« je tedaj čisto pravi dunajski film, kakršne gleda naša filmska publika najraje. Spoznali bomo v njem odlično dunajsko koloraturno pevko Adelo Kern, Pozna in ceni jo pa ves Dunaj in tudi mi jo bomo čislali ko jo bomo spoznali in čuli njeno prekrasno petje. Glavni adut vselega razpoloženja in vedrega humora je v rokah starega našega znanca, komika Szöke Szakalla. Kot sluga na visoki glasbeni akademiji, kjer študira njegovi dve hčerki, kot oče in mati svojih otrok, je v svoji vlogi nenadkriljiv. Smeha in humora je baš radi Szöke Szakalla v tem filmu toliko, da bo vsakdo zadovoljen in da bo občinstvo v polni meri prišlo na svoj račun.

Dopolnilni spored je tudi prav srečno izbran. Foxova kamera nam bo pokazala celo vrsto najslavnejših in najznamenitejših sodobnih mož, kar je prav zanimivo videti. Pozabiti ne smemo seveda tudi ne najnovejšega Ufinega zvočnega tednika z novostmi v besedah in slikah. Kino Sloga bo tedaj zopet zbirališče vseh ljubiteljev veselih operetnih programov.

Polovična železniška vožnja v Mursko-Soboto. Ob priliki svečane otvoritve novega igrišča SK Mure, stadion Viteškega kralja Aleksandra I. Zedaničelja, pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II., dne 28. junija 1936, bodo imeli vsi udeleženci polovično vožnjo na brzih in osebnih vleklih. Polniki, ki hočejo izrabiti to ugodnost, kupijo pri odhodu celo karto in tiskovino (Obr. K. 13), s katero se bodo lahko brezplačno vrnili. Tiskovine se bodo žigosale dne 28. junija na stadionu. Gornja ugodnost velja od 24. junija do 3. junija t. l.

Prvo obletnico smrti maršala Pilsudskega so na Poljskem obhajali na moč slovesno. V Vilni so srce velikega borca položili k nogam njegove pokojne matere med 164 njegovih padlih vojniških tovarišev k večnemu počitku. Na sliki vidimo žalni sprevod, ki se pomika na pokopališču. V ozadju meso krsto s truplom maršalove matere

Maribor

m— Narodno gledališče. Sobota, 16. maja ob 20.: »Sveti Anton, zaljubljenih patron«. Zadnjič. Znižane cene. — Nedelja, 17. maja ob 15.: »Baletni nastop otroške skupine iz Zagreba«. — Ob 20.: »Kariera kancista Winziga«. Globoko znižane cene. Zadnjič.

m— Obmejni kolodvor že posluje. 15. t. m. je pričel v Mariboru s poslovanjem urad obmejnega kolodvora. V prizidku pri glavnem kolodvoru so nameščeni uradi avstrijskih carinikov, avstrijske obmejne policije ter železniških organov. Po otvoritvi obmejnega kolodvora v Mariboru bo odprava mednarodnih vlakov precej pospešena. Poslovanje avstrijskih organov v Lipnici in Špilju je bilo s 15. majem ukinjeno.

m— Ciril-Methodova družba, podružnica v Mariboru je imela preteklo sredo v Narodnem domu občini zbor. Moška podružnica šteje 375, ženska pa 365 članov. V preteklem poslovnem letu je bila glavna pažnja posvečena gradnji šole v Gradšču tik ob meji. Pri volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen odvetnik dr. Ferdo Lašič, za podpredsednico pa gđc. Lobbenweinova.

m— Z regulacijo kralja Petra trga bodo pričeli v kratkem. V četrtek se je mudila v Mariboru komisija tehničnega oddelka banske uprave, ki si je načrt regulacije po predloženih načrtih mestnega gradbenega urada ogledala na licu mesta. Prav tako so bili komisijsko proučeni Glavni trg in Zrinjskega trg, kjer se predvideva potrebna regulacija.

m— Zopet samomor. Na Plaču so našli na skednju obojenega tamkajšnjega posestnika 60-letnega Ivana Elšnika. Bil je že mrtev. Elšnik si je izbral prostovoljno smrt zaradi težkih gospodarskih razmer, v katerih je živel zadnje čase.

m— Dr. Senkovič ponesrečil. V četrtek dopoldne se je namenil z motornim kolesom v Gradec mariborski odvetnik dr. Zdenko Senkovič. V prikolici se je z njim vozila še njegova sestra Vlasta. Na nevarnem vildonškem klanecu blizu Vildona pa je dr. Senkovič z vozilom po nesreči tresel v nasproti vozeči tovorni avto. Suhek je bil tako močan, da je dr. Senkoviča vrglo iz vozila in si je pri padcu zlomil levo nogo ter hudo poškodoval glavo. Manjše poškodbe je pri karambolu zadobila sestra Vlasta. Oba ponesrečenca so takoj preneljali v Gradec. Poškodbe dr. Senkoviča niso nevarne.

m— Kino. Grajski: »Neporočena žena«. — Union: »Sto dni Napoleona«.

Celje

c— Ko je lezel na kozolec po krmo 81-letni Jože Kukovičič, hlapec v rudniku Huda jama v Sp. Rečici pri Laškem, se je zlomila deska. Padel je na tla, pri čemer si je zlomil levo roko in dobil tudi hude poškodbe po glavi ter se zdravi v seljaki bolnišnici.

c— Umril je v Zagrebu v sanatoriju »Merkur« v sredo 37-letni Josip Korber, kleparski pomočnik iz Celja, Gosposka ul. 17. Pokojnik je bil dobil hude poškodbe že 30. septembra 1934, pri znani avtomobilski nesreči, pri čemer je postal žrtev Jernej Vengust, znan gasilec. N. v m. p.

c— Nogomet. Ob otvoritvi prenovljenega in povečanega igrišča SK Olimpa v Gaberju, bo v nedeljo od 16.45 na igrišču, zanimiva prijateljska tekma med SK Ljubljano in SK Olimpiom. Ob 15.30 pa bo predtekma mladinskih moštev Atletikov in Olimpija.

Druga plat zvona

Pojasnilo mariborski javnosti

Maribor, 15. maja

V »Ponedeljskem Slovencu« od 11. maja 1936 je izšel pod naslovom »SSK Maribor se je poslovil od svojega igrišča« članek, ki skuša v hujskaškem tonu vzbuditi nerazpoloženje javnosti proti sokolskemu društvu Maribor-matica. Ker vsebuje članek celo vrsto neresničnih trditev, smatramo za potrebno, pojasniti mariborski javnosti zadevo novega sokolskega telovadišča v pravi luči. — Sokol Maribor-matica je zaprosil mestno občino mariborsko že leta 1932, da po poteku najemne dobe s I.SSK Mariborom da prostor v Ljudskem vrtu v najem Sokolu Maribor-matica. — I.SSK Maribor se je namreč že ob podelitvi teniških prostorov v Ljudskem vrtu napram mestni občini mariborski sam zavezal izprazniti nogometno igrišče po preteku najemne dobe, to je koncem leta 1933. Zato je bil Sokol Maribor-matica upravičen zaprositi za prostor. Prisiljen pa je bil k temu, ker je njegovo dosežanje letno telovadišče le začasno, ker se ima preko njega po regulacijskem načrtu v doglednem času podaljšati Gregorčičeva ulica, ne glede na to, da je prostor za veliko število članstva in mladine kakor tudi za vežbanje lahkoatletskih panog premajhen. Izključeno je bilo, dobiti v območju društva, t. j. na levem bregu Drave, drug primeren prostor, ki že z ozirom na stotine dece, ki vežba v Sokolu, ni smel biti preoddan. Na podlagi te prošnje je pri mestni občini bila anketa prizadetih društev z zastopniki mestne občine, ki je uvaževala te razloge in priznala upravičenost prošnje Sokola Maribor-matica. Pogažanja glede prostora so se zavlekla do l. 1934, ko se je

med Sokolom Maribor-matica, I.SSK in mestno občino mariborsko dosegel sporazum, po katerem je oddala mestna občina mariborska prostor v najem Sokolu Maribor-matica. I.SSK Mariboru pa je poleg drugih ugodnosti v kritje investicij priznala vsoto Din 120.000.—. Docela neresnična pa je trditev, da bi bil Sokol Maribor-matica prejel kak znesek. Poleg tega se je I.SSK Mariboru zagotovila souporaba prostora do 31. decembra 1935. Na prošnjo I.SSK Maribora je podpisana uprava koncem leta 1935 iz lastnega nagiba podaljšala ta rok do 15. maja 1936, tako da se dosedaj ni moglo pričeti s preurejevanjem prostora. — Trajna souporaba pa ni mogoča že radi tega, ker se mora prostor, da bo služil svojemu namenu, z napravo tekališča, igrišča in drugih naprav preurediti tako, da se za nogomet ne bo mogel več uporabljati.

Iz tega je razvidno, da je bilo postopanje Sokola Maribor-matica vsekozi korektno in da je društvo šlo tudi I.SSK Mariboru na roko kolikor je bilo mogoče. Kar se pa tiče očitkov napram mestni upravi in »kulturno narodne sramote«, ki je v tem, da je dobil prostor Sokol in da se je s tem, napravil dostopen stotinam sokolske mladine obojega spola za sistematično telesno vzgojo ter ne le nekaj moštvom za eno igro, pripominjamo še, da bo stal na tem mestu mariborski Sokolski dom kot trajno svetišče nacionačne misli, kar je omogočila s svojo odločitvijo prejšnja mestna uprava, za kar ji moramo biti vsi narodni Mariborčani hvaležni. — Uprava Sokolskega društva Maribor-matica.

Vprašanje zavarovalnic

Celje, 15. maja.

Ker imajo zavarovalnice pri izvrševanju svojih nalog neprimeren mnogo kompliciranih točk, katere se krijejo z zakonskimi določili, se večkrat dogodi, da mora zaradi nepoučenosti o zavarovanju marsikdo na sodišče, kjer ima priliko spoznati marsikako svojo napačno trditev, pri čemer mu seveda nalože še nepotrebne stroške. Ker se taki slučaj ponavljajo večji del s kmetijskim in delavskim zavarovalnici in srednjimi sloji sploh, ki nimajo v tem pogledu prilike za pravičen pouk, bo prav, da navedemo slučaj, ki se je pred dnevi razpravljal na sreskem sodišču v Celju.

Vprašanje nasledstva

Posestnika Arzenšek Franc in Frančiška iz Arjevsi sta bila sklenila z zavarovalno družbo »Vardar«, zavarovalno pogodbo tako, da bi premija v znesku 124 Din zapadla v plačilo 15. aprila 1935. Med tem pa so se družbe »Vardar«, »Herceg Bosna« ter »Triglav«, katere so bile delniške družbe, fuzionirale (združile) v ime »Zedinjena zavarovalnica d. d.« ter je bila taka združitev odobrena od ministrstva za trgovino z odločbo od 22. maja 1934. Po določbah trg. zakona pomeni fuzija združitev dveh ali več družb

v novo družbo tako, da stare družbe z momentom fuzije popolnoma prestopajo in stopi na njih mesto nova fuzionirana družba. Ker o združitvi omenjenih zavarovalnic pos. Arzenšek Franc in Frančiška nista bila obveščena, to je, da nista vedela, da je bila nova zavarovalna družba prevzela zavarovanje od družbe »Vardar« in sklicujoč se, da nista sklenila zavarovalne pogodbe z novo družbo, temveč z »Vardar«, sta plačilo zapadle premije 124 Din odklonila. — Ker so zavarovalne pogodbe na strani zavarovanca osebne značaja in je bistveno, da zavarovanec ve, s kom ima opravka, torej s kom je sklenil zavarovalno pogodbo, je bilo treba rešiti važno načelno vprašanje nasledstva.

Potreba pouka

Združitev zavarovalnic Vardar, Herceg Bosna in Triglav, je bila protokolirana s sedežem firme v Beogradu z dne 5. junija 1934., v Ljubljani pa, kjer je podružnica, s sklepom od 31. januarja 1935. V Službenih novinah je bilo objavljeno 9. junija 1934., v Službenem listu pa dne 13. februarja l. 1935. Tako združitev se sme izvesti z dovoljenjem nadzorstvene oblasti, katero se more izdati šele tedaj, ko se izkaže, da se vse

obveznosti napram zavarovalnici vzdržujejo neprikrajšane in so tudi vse pravice zavarovancev v bodoče zavarovane. Radi tega, ker ima po zakonu oblastvo dovoliti fuzijo — in to po točni in zakonito predpisani preizkušnji, s čimer se pravice zavarovancev zasigurajo, zakon o zavarovalni pogodbi v tem slučaju namenoma ne daje zavarovalnici pravice do odpovedi.

Ker torej temelje spremembe zavarovalnic na zakonitih določilih in so itak take spremembe odvisne od odobrenja državne oblasti, je sodnik ugodil zahtevku fuzioniranih zavarovalnic in tožence, to je Arzenšek Franc in Frančiška sta dolžna plačati Zedinjeni zavarovalnici d. d., filijalni direkciji v Ljubljani, premijo po 124 Din s 6 odstot. obrestmi od 15. aprila 1935, dalje ter 135 Din pravnih stroškov — vse v 15 dneh pod izvršbo.

Iz gornjega slučaja, kakršnih je pa silno mnogo, se vidi kako sila potreben bi bil pouk, ki pa ga našim zavarovalcem nihče ne nudi, vsaj pravilno ne!

Na ribjem trgu

Ljubljana, 15. maja.

Ribe, ribice, žabe raki! Oglejmo si jih malo! Uboge živalice! Kje so lepe urice, ko ste se brezskrbno in živo podile po bistri vodi? Oj vi nenasitneži! Zakaj nas ne pustite v miru?

Kako je bil obiskani naš ribji trg? Srednje. — In cena? — Prisluhnimo pri kupcih, pa bomo takoj zvedeli!

Gospodinja: Grozno so ribe danes drage! Jaz jih samo gledam. — Gledam jaz tudi! Ko bi imel človek dovolj »pešk«, bi še šlo! Sardele so po 16 Din kg. Skuše po 28, riboni 32, ugor 36. No, pa so jih dobro prodajali, posebno sardele in skuše se bodo lepo cvrle v ljubljanskih ponvah!

Sladkovodne? Smuč 26, ščuke 18 in 22, postrvi 42, klin 16 in ameriške postrvi šarenke, ki so se pri nas zelo razmnožile in jih povsod goje, so tudi zastopale ribji rod na trgu. Ribogojstvo iz Dragomelj: Postrvi 40, ščuke 20, belice 10 in lipani 30.

No, pa naši fantje iz Črne vasi in kmetice iz Kamnika so kaj dobro založili trg z žabjimi kraki. Manjši kraki 4 za dinar, a večji so se dobili po 50 para. In konkurenca mora tudi biti. Čujmo: »Žabice, žabice! Pet za dinar!«

Gospodinja se pridno kupovale. Ta ribe, ona krake, pa tudi na Auerspergevo rake z jezera so se spravile. Prodajali so jih po 4 Din, šli so pa bolj slabo iz cekarja v kupčeve roke.

Upajmo, da so bili prodajalci zadovoljni, a ljubiteljem mrzlokrvnih živalic, ki se bodo še z njimi sladkali, želimo dober tek!

Hčerka: Jaz te ne razumim, mama, kaj imaš proti mojemu možu? Ali ni včeraj in danes te bi na ljubo igral klavir?

Tašča: »Da, žalno koračnico, ko sem prišla, in veselo koračnico, ko sem odhajala!«

★

»Nekdo mora poveriti vaš podpis. Ali nimate nobenega prijatelja v mestu?«

»Nobenega, — jaz sem davčni eksekutor.«

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

115

Jackovi pomagači so bili neprijetno bolj odporni kot Manuela, in so spretno plezali navkreber ne oziraje se prav nič na stezo, dočim je Manuela hitela po stezi, ki je bila mestoma zelo vijugasta, razočarje je postajala čedalje manjša...

Jack je obstal.

»Se nekaj trnolkov, pa jo bodo imeli«, je pripomnil proti Eli, ki je vsa zasopla stala poleg njega, opazovaje ta divn lov.

Ela je videla, kako je Tom že čisto blizu Manuele, tedaj pa sta oba izgubila za nekim ovinkom. Zauj je tudi opazila vodopad, ki se je penil v globino in potem kot žiboreč potok hitel proti Hudsonu.

Čeprav je bila razdalja precej velika, je Ela opazila, da vodi preko tega slapa ozka brv.

Od groze je ostrmela, ko je sedaj zagledala Manuele, ki se je že pojavila na brvi — zdrknila — s — izkušala obdržati — v istem hipu pa že z groznim vzkrikom strmoglavila v prepad...

Ela je omedlela. Jack jo je dvignil na svoje močne roke in jo ponese nazaj na »Teror«. Ko pa se njegovi pomagači vrnili, jim je ukazal, naj poiščejo Manuele truplo in jo pokopajo ob potoku.

Tako je žalostno končala Manuela. Toda je maščevala ne srečnega mornarja Francesca, ki je storil smrt od Manueline roke.

V VLAKU.

Bilo je zgodaj zjutraj.

Kozi, soseda od reki Hudson je prišel vlak iz Albanyja v Chicagu.

Vlakom so se pelali tudi potniki s »Terorja«. V salonskem vozu so dopolnili prijetne prostore in z a. s. a. u. s. i. s. t. o. n. i. na blazini in moč. zrl skozi okna.

V salonskem vozu pa so bili tudi drugi potniki.

Na nasprotnem koncu sta sedela dva elegantna yankeea, katerima se je na obrazu poznalo, da se ne pečata s posebno čednimi posli.

Izgledata je, kot da se sploh ne menita za sopotnike. Ves čas pa sta živahno nekaj klepetala.

Atkins je skomignil z rameni: Američan k ušesu tovariša in se pograjal s težko zlato verigo, »kaj praviš o tehle treh damah?«

»Isto kot ti, dragi Watson!« se je namuznil mlaši.

»Tako? — Hm! — Ali se ti ne zdi, da lahko na mah postaneva bogata? Le oglej si to pikantno plavalasko.«

»Isto mislim tudi jaz. Pa oni dve tudi nista kar tako.«

»Saj vidiš na prstanih, da sta že poročeni.«

»... potem? To je še bolj интересно.«

»Prav imaš. Toda s tem, da jih občudujeva, ni nama prav nič pomagano. Rajši premisli, kako bi prišla do njih.«

Atkins je skomignil z rameni: »Ne bo šlo tako lahko. Zaenkrat sploh ničesar ne moreva pokreniti, ker potujejo samo do Chicaga.«

»Tam ne bodo ostali. V Albanyju sem bil slišal, ko so pov-

praševali za pacifično železnico, gotovo bodo potovali dalje.«

»Hm, to bi bilo kot nalašč. Potem bi nama lahko pomagali naši ljudje. Iz Chicaga jih lahko obvestimo!«

Watson je skrivaj poškilil proti ženskam.

»Z njihovimi spremljevalci bomo kaj hitro lahko opravili. Vsi so precej piškavi, eden pa je celo bolan.«

»Kaj praviš Atkins, ali so to Američani?«

»Ne. Angleži, saj se jim pozna po govoru.«

»Tem boljše za nas. Z njimi bomo še lažje odpravili, kot z Američani. Samo da bi vedel kam potujejo.«

Med njunim pogovorom je prišel sprevodnik, katerega je Tom pričel povpraševati o železniških zvezah proti Tucksonu v Arizoni, ki je bila končna postaja in od koder bi morali potem z vozom dalje, da pridejo do svojega novega posestva.

Oba Američana sta ves čas pozorno prisluškovala in ko je sprevodnik odšel, nadaljevala svoj tihi razgovor.

»Ali si slišal, Atkins?« je zašepetal Watson.

»Sem. Potujejo v Arizono. To je krasna priložnost, katere ne smemo kar tako izpustiti iz rok.«

»Seveda ne. Vrag naj me vza-me, če mislim kaj takega.«

»Ne vem, kako bo. Če ostanejo v Tucksonu, potem sva se vese-lila prežodaj.«

»Misliš? No, dokazal ti bom, da se da v Tucksonu marsikaj izpeljati. Treba bo samo spretnosti in previdnosti, pa gre.«

»Priznati moram, da se dobro razumeš na take stvari, toda spretni bomo pa morali biti ko sto vragov!« je odgovoril Atkins in zvito pomežiknil Watsonu.

»In če dobimo ženske v roke, potem —«

»Jih odneljemo v Mehiko in dobro prodamo!« je dokončal starec Atkins in se široko zarežal.

»Hm. Koliko paračunaš, da bomo dobili zanje?«

»Najmanj sto tisoč dolarčkov, je malomarno odgovoril Atkins.

»In če njihovi spremljevalci dvignejo v Tucksonu prevelik hrup?«

»Hrup? Ho, Watson, ali smo tako nerodni? Nobenega hrupa ne bo, ker im bomo zaprli usta — za vedno!«

Watson je zdaj zadovoljno priklinal in oba lovova sta še dalje živahno šepetala in kovala temne naklepe proti nič hudega slutnim sopotnikom.

POGODBA.

Minilo je nekaj dni.

V čakalnicah pacifične železnice v Chicagu so se drenjali potniki, ki so odhajali proti zapadu.

V neki čakalnici prvega razreda sta sedela tudi oba nam že znana ptiča Watson in Atkins.

»Kdo bi si mislil kaj takega, Watson?« je razburjen rekel Atkins. »To je tako srečno naključje, da si kar ne morem misliti, da je res.«

»Tudi jaz sem bil iznenaden, ko sem v hotelu zagledal name-

sto treh — pet žensk. Ampak gotovo imajo še kakega spremljevalca?«

»Kaj potem? Edini, ki bi nam bil lahko nevaren, je tisti orjak, ki jih je tu pričakoval. No — do bra kroglica — pa je opravičeno.« potem pa je Watson pripomnil:

»Veš kaj Atkins? Ves čas mi že hodi po glavi misel, da sem že nekje videl tistega orjaka. Vrag vedi, kje. Zdi se mi, da nekje na zapadu.«

»Pusti te neumnosti. Rajši glej, če boš kje videl Diaza«, ga je osorno zavrnil njegov tovariš.

»Kaj? Ali bo on potoval z nama?«

»Seveda«, je kratko odvrnil Atkins. »On ne kupi mačka v žaklju — najprej hoče videti, za kaj gre. Ali se izplača ali ne?«

»Kaj pa, če jih ne bo hotel odkupiti?«

»Ne bo hotel? Takih žensk on sploh še videl ni! — He, pa še globoko bo moral poseči v svoj žep in rečem ti — posegel bo.«

»Evo ga, tamle prihaja!« ga je opozoril Watson.

Zlato mesto

Johannesburg, glavno mesto Transvaala (Južna Afrika), se pripravlja na proslavo svoje petdesetletnice. V juniju 1886 je bilo to mesto ustanovljeno kot naselbina iskalec zlata. Ustanovitelj je bil Anglež George Walker. Ta je nekega dne jahal čez ozemlje, kjer leži zdaj mesto, takrat pa je bila to pusta planjava, in tedaj je njegov konj s kopitom razbil kamen, ki se je Walkerju zdel čuden. Ko ga je preiskal, je našel kepo zlata.

To je bila prva najdba zlata v Transvaalu in vest o tem je privabila v deželo kmalu na tisoče ljudi iz vseh delov sveta.

Danes je Johannesburg moderno velempeto, ki ima nad milijon prebivalcev. Že l. 1907 so predstavljale najdbe zlata vrednost 27 milijonov angleških funtov. Lani sta dve največji zlatokopni družbi plačali 10 milijonov funtov davka.

Letošnja petdesetletnica pa predstavlja že višek razvoja Johannesburga, kajti na podlagi ocenitev premorejo njegove zlate žile samo še kaka 2 milijona funtov zlata, ki bo izrpano naika-sneje v nadaljnjih 50 letih. Stoletnica Johannesburga bi utegnila torej najti že umirajoče mesto.

Astrološka napoved

za 16. maj

Ta dan je naklonjen vsem, kar je v zvezi z duševnostjo, torej predvsem umetnosti in ljubezni. Umetniki bodo imeli danes uspeh tako v pogledu dela kakor v pogledu eksistence. V zakonskem in ljubavnem življenju se bodo ublažila nesoglasja tam, kjer je moški ali ženska finejša narave; kajti na take narave so danes močni vplivi hrepenenja po harmoniji, po duševnem zblizanju in razumevanju. Osebe z medialnimi lastnostmi, zlasti ženske bodo danes zelo občutljive. Za vse metode zdravljenja, kjer igra vlogo sugestija, magnetizem itd., je danes ugoden dan.

Glas ima prijatelje

Glas ima souražnike

Iz domačih gajev

ANTON OCVIRK:

Pomladne tercine

Povsod je tesno, vse molči in čaka.
Lijo na dušo molka vodopadi,
kot mavrica se žalost v njih pretaka.
In zapuščeni dnevi so v spomlad.
Le šum dreves me prebudi ponoči.
Se mesečina joče po navadi.

Preglasnih pesmi duša ne razloči.
preveč jo je raztrgala samota
in kot obok nad njo se bridkost boči.

Preštevam v gozdu zapuščena pota
in mislim v strahu na noči brez spanja
Kako boli razbitih ur praznosta.

Le sredi vetra je skrivnost brezdanja,
vonj las prinaša in budi spomine.
V njem slišim ust nevidnih šepetanja.

Umre večer in znova jutro sine,
prinese novih hrepenenj odmeve
in novo grozo sredi te tišine.

Ne štejem več noči, molčim vse
dneve.

★

Anton Ocvirk je bil rojen 23. maja 1907. v Zadobrovi pri Celju. Težišče svojega ustvarjanja je postavil Ocvirk v kulturo forme in podobe, sicer pa mu je lastno globoko seganje v človeško miselnost.

Zdrav duh v zdravem telesu

Tečaji fiziološke telovadbe
so se pravkar pričeli

Ljubljana, 15. maja.

Na ta način je s tečaji fiziološke telovadbe omogočeno tudi onim, čijih telesni stroj in zdravstveno stanje zahtevata za nje individualno in posebej prilagojeno vežbanje, da so deležni telesne vzgoje po svojih sposobnostih in dejanski potrebi. S pomočjo

fiziološke telovadbe

se pri zdravem organizmu izboljšajo splošni pogoji za pravilno delovanje zunanjih in notranjih organov ter psihičnih lastnosti, istotako pa se z uspehom uravnava telesna teža, odpravlja manjše organske hibe zunanjih in notranjih organov, kakor drži telesa, funkcije dihalnih in prebavnih organov, se vzgaja volja, pridobiva samozavest in s tem veselje do dela in do življenja.

Tečaje vodi po metodah modernih fiziologov priznan strokovnjak in pedagog s sodelovanjem zdravniškega stroja. Ker stoji vodstvo tečajev na stališču da tečaji s svojim uspešnim delom dokažejo svojo upravičenost, se bo delalo dosledno na utrjenem programu in ob stalni kontroli državnega higienskega zavoda, kateremu je Ministrstvo prosvete poverilo nadzor nad ustanovo.

Tečaji so se pravkar pričeli ter se vrše v higieni in opremljeni telovadnici državne učiteljske šole na Resljevi cesti ob torkih in četrkih. Za dame ob četrta na sedem, za gospode ob pol osmih zvečer. Istotam se dobe vse informacije sprejemajo nove prijave. Pisane prijave je nasloviti na vodjo tečajev Kozak Josipa, Poljanski nasip 14/II, Ljubljana.

Razgovori s čitatelji

O tem in onem

Ljubljana, 15. maja.

Inteligentniku na deželi, ki študi-
ra ljudsko dušo in nam piše:

»Kaj danes naš človek misli in ču-
ti, to spoznava samo tisti, ki med
ljudstvom živi in ki ne presoja tega
sakega enostranskega ali pa stran-

Možu na Dolenjskem, ki prepro-
sto piše: »Jaz pravim tako, vsak naj
pri vsem kar počne, prej in potlej
vpraša svojo vest. Pa bo vse prav.«

Da, prijatelj, ravno snoči je pri
žmarnicah v frančiškanski cerkvi pa-
ter Roman, eden najbolj simpatičnih
pridigarjev, lepo govoril o tej dolž-
nosti in dejal: Vest je treba imeti v
redu... kaj koristi še tako lepo pro-
čelje, pompozna zunanost, če pa je
notranjost razdejana...

Res je to. In za vse v življenju
mora to veljati. Vest treba imeti v
redu, tudi v politiki, pa bo vse v re-
du.

Nekemu dopisniku, čegar dopisa
ne moremo objaviti:

Prijatelj, je veliko resnice v vaših
izvajanjih, vendar pa malo preveč
črno gledate na današnje razmere.
Da je ljudstvo postalo nezaupljivo
po tolikih razočaranjih, je povsem
naravno, ampak zbito in ubito zato
še ni. Splošna preplazenost, to pa je
psihoza. In tudi nič čudnega, če pre-
mislimo, koliko strankarskega in dru-
gega pritiska je šlo preko dežele v
vseh teh letih.

Saj so od vseh s strani begali člo-
veka: če nisi bil to, si bil protidrža-
ven, če si bil ono, si bil fašist, če si
godrnjal, si bil že komunist, če si
malo bolj širokogrudno mislil, pa
brezverec. Neprestano med mlinski-
mi kamni, ni vrag, da bi te ne zmle-
lo.

Ampak je vprašanje: če se sloven-
ska grča sploh da zmleti. Mi trdi-
mo, da ne, in zato še zmeraj veliko
damo na to slovensko grčo.

JUU obvešča svoje članstvo: O
priliki letošnjega Protituberkuloznega

tedna bosta tudi v Ljubljani dve pri-
reditvi v korist Protituberkulozne zve-
ze, in sicer v soboto 16. maja ob 18.
uri 30 min v Delavski zbornici »Ve-
čer otroka« ter v nedeljo 17. maja t.
l. na verandah restavracije »Zvezda«
od 9. do 17. ure »Otroški sejma«. Va-
bimo članstvo, da se udeleži obeh
prireditev in podpre s tem plemenito
delo Protituberkulozne zveze.

Članom Sokolskih žup, ki se bo-
do udeležili proslave Sokolske župe v
Karlovcu 31. V. in 1. VI., je dovolje-
na polovična vožnja na sledečih pro-
gah: Sušak—Ljubljana—Zagreb—Si-
sak—Vrgin Most—Split—Šibenik do
Karlovca in nazaj. Popust velja od
28. V. do 3. VI. 1936.

Pod novo diktaturo v Avstriji

Kako gre dr. Šušnik po Dolfusovi poti

Ljubljana, 15. maja

Ze tedne pred spremembami v av-
strijski vladi so dobri poznavalci raz-
mer v Avstriji trdili, da je avstrijska
vlada dr. Šušnika na zelo trhljih no-
gah in da jo more zrušiti najmanjši
incident. Omenimo naj le francoske-
ga parlamentarca Paula Bestida, ki
je v reviji »Ere nouvelle« izjavil, da
Šušnikova vlada sloni le na peščici
Avstrijcev ter ji zato stalno preti ne-
varnost, da se ob prvi priliki zruši.

Usodna brzjoavka

Po zmagi Italije v Abesiniji se je
knez Starhemberg požuril in poslal
Mussoliniju brzjoavko, ki je bila zanj
usodna. Ta brzjoavka je prav za prav
dala povod za obračun med Starhem-
bergom in Šušnikom. Starhemberg je
brzjoavil Mussoliniju o »zavezi fa-
šistične povezanosti« in v imenu vseh
onih v Avstriji, ki se bore za faši-
stično idejo. Čestital je Mussoliniju
spričo zmage fašističnega orožja nad
barbarstvom in spričo zmage faši-
stičnega duha nad demokratskim ne-
poštenjem, licemerstvom in lažjo.

Starhemberg si je mislil, da je zdaj
po zmagi Italijanov ugodna prilika da
s krvavim pučem vrže Šušnika in
vzpostavi svojo fašistično diktaturo v
Avstriji. Šušnik ga je prehitel. Vrgel
je Starhemberga iz vlade in mu vzel
tudi vodstvo patriotske fronte.

Razvoj po umoru dr. Dolfussa

Kancler dr. Dolfuss je bil umor-
jen v juliju l. 1934. Po njem sta do-
bila oblast v roke prav za prav dva
moža, in sicer kancler Šušnik in knez
Starhemberg. Do včeraj sta ta dva
vladala v Avstriji. Ker pa nista ko-
rakala v političnih idejah in v praksi
vzporedno, temveč so se njune poti
čedalje bolj križale in si nasproto-
vale, je bilo nujno, da je prišlo do
končnega obračuna med Šušnikom in
Starhembergom. Oba sta prežala na
ugoden trenutek. To pot je res zma-
gal Šušnik. Stanje v Avstriji je zdaj
približno tako, kakor za časa Doll-
fussovega vladanja in Šušnik je sreč-
no prišel na Dolfusovo pot. V Av-
striji je vzpostavljena zopet čista kle-
rikalna diktatura s Šušnikom na če-
lu. Bog ve, če bo tudi dr. Šušnik ta-
ko junaško vzdržal do konca kakor
dr. Dolfuss, kajti od včeraj naprej
se mora zavedati.

Kdo mu bo verjel

Kdo bo dr. Šušniku verjel, da ni
zdaj diktator in da avstrijska vlada
nikakor noče uvesti diktature? Ta-
ko je namreč izjavil dunajskemu do-
pisniku pariškega lista »Paris Soir«.
Resnica je namreč, da ima zdaj dr.
Šušnik v rokah tako diktatorsko ob-
last, kakor jo je imel umorjeni dr.
Dolfuss. Kez Starhemberg ni več v
vladi in ni več vodja Patriotske
fronte. Vodja Patriotske fronte je
zdaj dr. Šušnik. Dosedanji avstrijski
zunanj minister Berger-Waldenegg je
izletel iz vlade, ker je stal preblizu
kneza Starhemberga. Njegov resor
je tudi prevzel sam dr. Šušnik. Na-
posled je dr. Šušnik tudi minister za
vojsko. Kdo mu naj torej po vseh
teh dejstvih verjame, da noče biti
diktator?

Borba dveh idej

Borba med Šušnikom in Starhem-
bergom je v bistvu borba dveh idej,
in sicer borba med fašizmom in ka-
toliškim korporativnim sistemom, ki
je bil natančno formuliran pred pe-
timi leti z okrožnico papeža Pija XI,
ki je znana pod imenom »Quadrage-
simo anno«. Ze Dolfuss je hotel Av-
strijo urediti po idejnih smernicah te
okrožnice, pa je moral za ta poizkus
dati svoje življenje. Zdaj poskuša dr.
Šušnik urediti Avstrijo po idejah te
okrožnice. Današnji »Slovenec« za-
ključuje svoj uvodnik z besedami:
»Katoličani po vseh delih sveta so se
z razveseljivo pripravljenostjo opri-
jeli smernic papežev okrožnice, tre-
ba je le, da jim tudi v bodoče z de-
lom in zgledom čim uspešnejše po-
morejo v življenje«. Po Dolfussu je
zdaj Šušnik na vrsti, da z delom in
zgledom pomaga papeževi okrožnici
v življenje!

Po oborožitvi

Pred tedni je Avstrija uvedla splo-
šno vojaško dolžnost, to se pravi, da
se je začela oboroževati kakor pred
njo Nemčija. S tem je postal Star-
hembergov »Heimwehr«, ki je ne-
kakšna milica, odveč. Heimwehr je
Šušnik potreboval, dokler ni imel ei-
gurne vojske, ki bi branila državo
pred zunanjimi in notranjimi sovraž-
niki. V trenutku, ko je dobil Šušnik
vojsko in orožništvo ter policijo, so
mu bili heimwehrovci samo še ne-
varni. Zlasti zato, ker so ti plačani
napolvojaki imeli pod vodstvom kne-
za Starhemberga tudi politične am-
bicioje in so v imenu teh ambicij te-
rorizirali državljane.

Problem Heimwehra je problem
vseh diktatur in napol diktatur. Naj-
bolj radikalno je ta problem rešil
Mussolini, ki je enostavno militarizir-
al črne srajce. Hitler je ta problem
rešil meseca junija
l. 1934., ko je padel Rhöm in njegovi
pomagači. SS in SA oddelki so bili
število reducirani in Hitler jih je
dodelil v pomoč pri propagandi svoji
stranki, ki se mora še vedno hudo
boriti z ekstremnimi levičarji. Ločil
jih je torej od redne vojske.

Posledice 1. maja

Prvomajske prireditve Heimwehra
in Freiheitsbunda, ki je organizacija
krščansko socialističnega delavstva,
so bile pred usodno Starhembergovo
izjavo Mussoliniju neposredni povod
za obračun med dr. Šušnikom in
Starhembergom.

Dr. Šušnik se opira s svojo vlado
na krščanske socialiste in kmete, ki
ju vodita ing. Reither in Kunčak. Ta
dva sta stalno pritiskala na Šušnika,
naj že vendar zlomi moč Starhem-
bergovo in njegovega Heimwehra.
Prvega maja, ki je avstrijski državni
praznik, sta imela Šušnik in Star-
hemberg govore, v katerih sta drug
druga pobijala. Starhemberg se je
celo razustil in izjavil, da se more
Heimwehr razpustiti le preko njego-
vega trupla. Uradno poročilo je se-
veda zatrjevalo, da ni nikakega spo-
razuma med Šušnikom in Starhem-
bergom. Naslednjo nedeljo je prišlo
do spopada med krščansko socia-
lističnimi delavci in heimwehrovci. Ob-
hoda krščansko socialističnih delav-
cev se je udeležil sam dr. Šušnik,

Heimwehrovci so se zbrali pred ne-
ko hišo na Ringu, kjer se je pojavil
odžagani bivši vodja Heimwehra ma-
jor Fey. Šušnikovo glasilo je toda
ugotovilo, da stoji Fey na zapoved-
niškem mostu.

Pod krinko

S tem incidentom se je še poostri-
lo nasprotstvo med dr. Šušnikom in
Starhembergom, čeprav je bilo služ-
beno ugotovljeno, da so incident iz-
zvali demagoški elementi obeh sku-
pin. Do sporazuma med Šušnikom in
Starhembergom ni moglo več priti in
posledica tega je bila včerajšnja te-
meljita rekonstrukcija avstrijske vla-
de.

Šušnik je preprečil Starhembergov
načrt, po katerem bi Starhemberg v
bližnji bodočnosti uveljavil v Avstri-
ji fašistično diktaturo. Stori je to na
ta način, da je uveljavil svojo dr.
Šušnikovo klerikalno diktaturo v Av-
striji. Dr. Šušniku se je zdelo, da je
bolj pametno, da se priključi politič-
ki Rima in Budimpešte pod krinko
krščansko socialnega korporacijske-
ga režima.

—cmze—

Sprejet dekret o cesarstvu

Rim, 15. maja. i. Včeraj je ita-
lijanska skupščina sprejela dekret
o fašističnem cesarstvu in dekret
o imenovanju maršala Badoglija
za podkralja Abesinije. Seja je bi-
la zaključena z dolgotrajnimi ova-
cijami Mussoliniju, katerim se je
pridružila tudi publika na tribu-
nah.

Dum-dum afera

Zeneva, 15. maja. w. Italijanski
državni podtajnik Survich name-
rava v kratkem poslati DN »cor-
pora delicti«, da so se Abesinci
posluževali v vojni dum - dum
krogel angleškega izvora in da
so bile te krogel poslale v Abe-
sinijo preko britske Somalijske An-
gleške vlade, ki je že informira-
na o tej italijanski noti, že pri-
pravlja energičen odgovor.

Cerkve dobe gmotno pomoč

Adis Abeba, 15. maja. tg.
Abuna, vrhovni poglavar abesin-
ske cerkve, je obiskal vicekralja
Badoglija, kateremu je v imenu
celega klera izrazil vdanost in že-
ljo za lojalnim sodelovanjem z ita-
lijanskimi oblastmi. Badoglijo je v
svojem odgovoru dal abuni zago-
torilo, da bodo italijanske oblasti
spoštovale versko svobodo abesi-
skega prebivalstva in da so bo
dala gmotna pomoč za popravilo
koptskih cerkva, ki so bile razru-
šene ob priliki italijanskih opera-
cij.

Podrejen samo predsedniku

Varšava, 15. maja. v. Generalni in-
spektor poljske vojske, ki je bil do
sedaj podrejen predsedniku ministr-
skega sveta, je sedaj podrejen samo
predsedniku republike. Položaj gene-
ralnega inspektorja poljske vojske je
s tem postal neodvisen faktor v dr-
žavnem življenju. Dekret je včeraj
podpisal predsednik republike.

„Nebeška sreča“

Razburljiv dogodek v pristanišču

San Francisco, v maju. Ime parnika je bilo dokaj ne navadno. Imena velikih potniških ladij krstijo ponavadi z značilnimi imeni kot »Evropa«, »Gigant«, »New York«, »Berlin« in človek si pri tem predstavlja velike ladje z 10.000 tonami, velike promenačne krove, armado posadke in uslužbencev. Da bi se pa ladja imenovala »Nebeška sreča«?

Praznoverni mornarji

Pravijo, da je imel kapitan dokaj sitnosti, preden je dobil skupaj dobro moštvo. Ker mornarji so praznoverni. Da bi imeli v službeni knjižici zabeleženo »Nebeška sreča«! Ne, tega pa ne. Pred kaj takim ima strah vsak prav pomorščak, dokler še hodi po svetu.

Končno pa je bila posadka popolna in »Nebeška sreča« je odplula.

A ko je ladja preplula že polovico zemeljske oble in se bližala celini, kjer so se na obzorju odražali prvi nebotičniki, je mornarje še vedno tiščal strah, — slutnja, da se bo nekaj hudega zgodilo.

Ladijska ura je ravno oznanila osmo uro, ko se je bližal čoln s pristaniško policijo, ki se je urno in spretno povzpela na krov.

„Jaz sem smrt!“

Potnikov se je polastilo neko vznemirjenje, dasi so bili vajeni, da pride v pristanišču na ladjo policija. Nekaj je ležalo v zraku, kar je vse vznemirjalo. Policijski komisar se je razgovarjal s prvimi častniki, a oči vseh potnikov so bile z nekim strahom uprte vanju. Nastala je tišina, celo stroji in se je zdelo, da so utihnili, — ko je nenadoma pretrgal ozračje blazen krik. Na poveljniškem mostu se je prikazal mož, očividno pasazir, dasi se nihče ni mogel spomniti, da bi ga bil doslej kdaj videl na parniku. Oblečen je bil v črno obleko, ki je bila do vrha zapeta, le spredaj so se mu prsa čudno bočila.

»Ne stopite niti koraka dalje!« je zavalil z grozotnim glasom skrivnostni mož na poveljniškem mostu.

Potniki so bili vsi prepadeni. »Kdo je ta človek?« je vprašal komisar. In še preden je mogel kdaj odgovoriti, je zaklical mož na poveljniškem mostu: »Jaz sem smrt!«

Nekdo se je zasmejal. Vendar je odmev tega smeha kar zamrl. »Takoj dol!« je srdito ukazal prvi častnik. In ko se mož ni gnil, je dal bližnjemu mornarju nekoliko povelje. Ta se je naglo preril skozi množico.

»Stoj!« je zatulil mož zgoraj na poveljniškem mostu, ko je nekaj priletelo po zraku. Težak daljnogled je padel mornarju na prsi in ga podrl.

Prvi častnik in policisti so takoj priskočili, ko je spet zadonelo povelje:

»Stojte, sicer zletiš vsa ladja v zrak!« in že je mož bliskovito odpel suknjo. Častnik in policisti so kar osupnili. Saj so takoj spo-

znali z gumijem podložene posode, ki so bile pritrjene na prsih tega strašnega moža, spoznali so, da so napolnjene z najhujšim eksplozivnim sredstvom sveta: nitroglicerinom!

Tabu!

Obraz moža na mostu se je strašno spaciil, kajti zavedal se je svoje moči in oblasti: bil je tabu — nedotakljiv! Nihče se ga ni smel dotakniti, nihče nanj streljati, kajti tedaj bi bila katastrofa.

Petsto ljudi je strmelo v moža, ki je zdaj izvelkel iz žepa malo kladivce, in množica je začutila dihal smrti. Prvi častnik, ki je bil mostu najbližji, je hotel skočiti gor, a noga mu obstala kar v zraku. Saj je gib in še bolj pogled blazneža dovolj jasno kazal, da bo udaril na nevarne posode, preden bi moglo to kdo preprečiti.

»Dol?« se je posmehoval mož. »Gor! Gor v nebesa bom zletel — in vi vsi z menoj! Jo, mi že prihajamo...!« Vzdignil je kladivce.

V tej sekundi pred katastrofo je prekinilo smrtno tišino ihtenje neke ženske. V istem hipu je obstala dvignjena roka norca. Njegov obraz se je razlezel in ves

vzhičen je poslušal ter mrmral: »Jo! dragica, mislil sem, da si v nebesih...!« Počasi in veselega obraza je stopal s stopnjic.

Odrešitev

V naslednjem trenutku so ga že zgrabile močne roke in ga držale kot v kleščah. Vendar se mož niti ni skušal braniti. Neki stražnik je previdno odstranil nevarno tekočino z njegovih prsi.

Šele zdaj je vse potnike popustila strašna napetost. Kriki veselja, glasno smejanje in jok je pretrgal zrak, ko so blazneža odpeljali v policijskem čolnu.

„Salamander“

Blaznež je bil potnik drugega razreda, ki se je vkrcal v nekem vzhodno-indijskem pristanišču na »Nebeško srečo«. Po poklicu je bil takozvani »salamander«. Tako imenujejo one neustrašne može, ki s pomočjo nevarnega razstreljiva gasijo goreča petrolejska polja. Pred kratkim je bil izgubil svojo ženo, ki je postala žrtev zavratne malarije. Žalost mu je omračila um. In le naključju, da je tista ženska zahtevala, se je bilo zahvaliti, da je bila preprečena grozna katastrofa, ker je blazni mož v tem ihtenju menil spoznati glas svoje žene.

Parnik »Nebeška nesreča«, pa so še pred naslednjo vožnjo prekrstili.

Govorim v imenu 14.000 delavcev

Predsednik najmočnejše strokovne organizacije
je za gospodarsko politiko v korist celoti

Ljubljana, 15. maja.

Predsednik strokovne komisije za Slovenijo je sedaj že tri leta g. Franc Leskovšek, ki je obenem tudi tajnik Saveza metalških radnikov Jugoslavije. Kot tak pozna zelo dobro eksistenčni položaj delavstva v Sloveniji, zato se je naš reporter obrnil nanj, naj bi mu za »Glas Naroda« odgovoril na par najvažnejših vprašanj, ki bodo nedvomno zanimala tudi naše bralce:

— Koliko članov šteje Strokovna komisija?

— V Strokovni komisiji je danes včlanjenih nad štirinajst tisoč delavcev in nameščencev. Kolikor mi je znano, predstavlja Strokovna komisija najmočnejše strokovno gibanje v Sloveniji in tudi v državi. Kljub težkim razmeram se delavstvo zaveda, da je le v organizirani sili moč delavskega razreda. Izmed posameznih organizacij, včlanjenih v Strokovni komisiji, je najmočnejša kovinarska organizacija, za njo pa pride Splošna delavska strokovna zveza Jugoslavije, v kateri so včlanjeni tekstilci, kemični delavci, steklarji, usnarji, krznarji itd. Nato Zveza lesnih delavcev, Zveza rudarjev Jugoslavije, Savez gradjevinskih radnikov itd. Že po tem navajanju lahko vidite, da imamo podružnice v vseh večjih krajih.

— Kakšen namen zasleduje Strokovna komisija?

Pri tem vprašanju se je predsednik nasmehnil, nato pa mi je začel pripovedovati:

— Vedno se sliši, da so te organizacije in pa člani »nezanesljivi« in pa »državi nevarni elementi«. No, pa le pogledimo, kakšen je namen teh organizacij! Te organizacije niso ne verske, ne plemenske, so pa marksistično usmerjene. Njihov namen je, da se bore proti brezmenjmu izkoriščanju. Za izboljšanje delavske socialne zakonodaje! Za uvedbo kolektivnih pogodb v obratih! Za uvedbo starostnega in invalidskega zavarovanja! Proti fašizmu, pa naj si bo v kakršnikoli obliki. Delavstvo v organizacijah je močan faktor, ki bi se moralo gledati nanj vse drugače, kot pa se gleda. Te organizacije so vedno na braniku za vsa pereča delavska vprašanja ter vedno in povsod aktivno sodelujejo.

Največ dela v organizacijah je zaradi tega, ker podjetniki nočejo upoštevati zakonskih predpisov. Plače rapidno padajo, življenjske potrebe se pa draže. Delavstvo se bori za golo existenco, zato si hoče s kolektivnimi pogodbami zagotoviti delovni čas in ustrežajočo mezo.

— Da se delavstvu ne godi ravno najbolje, vemo vsi. Vendar pa me le zanima, kakšne razmere so v obratih?

— Razmere po obratih so včasih take, da je nemogoče, da bi delavstvo molčalo in ne bi zahte-

valo izboljšanja. Skoraj sredi Ljubljane imamo obrat, v katerem zasluži najboljši pomočnik, ki mora izdelovati točno po predloženih načrtih gotove izdelke, da zadovolji mojstra in pa konzumenta, za deveturno dnevno delo največ 12 Din! Imamo pa še bolj kričeče primere! Tako zaposluje neko drugo podjetje ženske, ki zaslužio pri 10urnem dnevnem delu mesečno, reci in piši 151 dinarjev! Navedel bi Vam lahko še celo vrsto takih primerov.

— Ali se spoštuje socialna zakonodaja?

— Že po tem, kar sem vam povedal, si lahko mislite da ne. Socialna zakonodaja se izvaja le tam, kjer so delavske strokovne organizacije in še tam zelo pomankljivo. Nočno delo se v naših krajih še sedaj ni odpravilo. Nedeljski počitek je samo na papirju. Zato se bo moralo delavstvo dolgo boriti, da se odpravijo vse te nepravilnosti, to pa bo doseglo le z organizirano in kolektivno silo. Le v slogi je moč in v delu je rešitev! Seveda pa tudi želimo, da posveti nadzorna oblast več pozornosti nadzorstvu nad obrati. Zato je pa bila poklicana v življenje! V naši upravičeni borbi naj bi nas podpiralo tudi občinstvo, ki naj bi takim podjetnikom, ki na račun nizkih mezd nelojalno konkurirajo, ne le v škodo svojemu stanu kot takemu, temveč celotnemu narodnemu gospodarstvu, ne oddajalo del. Naj se tu vodi taka gospodarska politika, ki bo v korist celoti!

Čitajte „Glas naroda“

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davok 5 Din. Oglasniki, ki iščejo službo, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri nastopu.

HRANILNE KNJIŽICE

prodane ali kupite najbolje potem
moje oblast vno dovoljene plačane. —
Denar tako j. Priložite znamke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 38-10.

Textil-industrije

Sammlung Goeschen, tri knjige,
Spinnerei, Weberei, Färberei, pro-
dam za Din 75.-. Naslov v upravi.

Kupim

rabljen prenosni pisalni stroj. Pis-
mene ponudbe na oglasni oddelek
»Glasa naroda« pod značko »Stroj«.

TELEFON 20-59

Suha drva, premog in kar-
bopakete dobite pri

L. POGAČNIK - Bohoričeva 5

Radio Ljubljana

Sobota: 12: plošče; 12.45: poročila;
13: čas, spored; 13.15: plošče; 14:
vreme, borza; 18: Radijski orkester;
18.40: Pogovor s poslušalci; 19: poro-
čila; 19.30: Narodna ura; Smernice in
težnje jugoslov. vzgojiteljstva, g. Sla-
vič, Zagreb; 20: Potovanje od Novega
mesta do St. Jerneja, vodi g. Pirnat;
22: čas, poročila; 22.15: Radijski or-
kester do 23. ure.